

REGULERINGSKOMMISSIE VOOR ENERGIE IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

ADVIES (BRUGEL-ADVIES-20150702-207)

**Betreffende het Federaal ontwikkelingsplan
van Elia voor de periode 2015-2025 en het
verslag van de milieueffectenbeoordeling van
dit plan**

2 juli 2015

Inhoudsopgave

1	Juridische grondslag.....	2
2	Context.....	3
3	Ontwerp van federaal ontwikkelingsplan.....	3
3.1	Ontwikkelingspijlers van het federaal plan.....	3
3.2	Ontwikkeling van het net van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.....	4
3.2.1	Ontwikkeling in het centrum van Brussel.....	4
3.2.2	Ontwikkeling in het westelijk gedeelte van Brussel.....	5
3.2.3	Vervanging van de verbinding Dhanis-Elsene.....	6
3.2.4	Renovatie van de 150kV-post Elsene.....	6
4	Milieueffectenrapport van het federaal ontwikkelingsplan.....	6
5	Conclusies.....	6

I Juridische grondslag

In een brief van 23 juni 2015 vroeg de Regering het advies van BRUGEL, binnen een termijn van vijftien dagen, over het ontwerp van het federaal ontwikkelingsplan van ELIA voor de periode 2015-2025 en over het verslag van de strategische beoordeling van de gevolgen van dit plan voor het milieu.

Artikel 30bis, §2 1° en 2° van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (hierna: "elektriciteitsordonnantie"), gewijzigd door artikel 2 van de ordonnantie van 20 juli 2011, bepaalt immers het volgende:

"§ 2. Brugel wordt bekleed met een opdracht tot verlening van advies aan de overheid over de organisatie en de werking van de gewestelijke energiemarkt enerzijds, en met een algemene opdracht van toezicht op en controle van de toepassing van de hiermee verband houdende ordonnanties en besluiten anderzijds.

Brugel is belast met de volgende opdrachten:

1° het geven van adviezen, studies of gemotiveerde beslissingen, en het indienen van voorstellen in de gevallen die voorzien zijn door deze ordonnantie en door de bovenbedoelde ordonnantie van 1 april 2004 of haar uitvoeringsbesluiten;

2° op eigen initiatief of op vraag van de Minister of de Regering, het uitvoeren van onderzoeken en studies of het geven van adviezen, betreffende de elektriciteits- en gasmarkt.

...."

Op basis van dit artikel en in het kader van haar opdrachten die door de elektriciteitsordonnantie worden vastgesteld, verleent BRUGEL een advies met betrekking tot het onderwerp van de bovenvermelde brief van de Regering.

2 Context

In een persbericht van 28 april 2015 heeft ELIA de organisatie aangekondigd van een openbare consultatie over het ontwikkelingsplan van het federaal transmissienet en over het milieueffectenrapport.

Inderdaad, de wet van 13 februari 2006 betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's en betreffende de inspraak van het publiek bij de uitwerking van de plannen en programma's in verband met het milieu, zet ELIA ertoe aan zijn plan voor de ontwikkeling van het net te onderwerpen aan een beoordeling van de milieueffecten. Overeenkomstig deze wet, moeten dit plan en het ermee gepaard gaande milieueffectenrapport eveneens aan een openbare consultatie worden onderworpen.

De consultatie vond plaats van 13 mei tot 15 juli 2015 en zal dus betrekking hebben op de ontwerptekst van het federaal ontwikkelingsplan, dat werd opgesteld voor de periode 2015-2025, en op het ermee gepaard gaande milieueffectenrapport. De opmerkingen van de deelnemers aan deze consultatie zouden bij het opstellen van de definitieve versie van dit plan moeten worden geïntegreerd. De definitieve versie zal vervolgens in de herfst van 2015 worden bezorgd aan de Federale Overheidsdienst Economie, KMO en Energie.

3 Ontwerp van federaal ontwikkelingsplan

3.1 Ontwikkelingspijlers van het federaal plan

De Elektriciteitswet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt verleent de netbeheerder de opdracht om een plan op te stellen voor de ontwikkeling van het federaal transmissienet in samenwerking met de Algemene Directie Energie en het Federaal Planbureau.

Het plan bestrijkt, voor de periode 2015 tot 2025, het volledige Belgische grondgebied, maar betreft de spanningsniveaus 380/220/150/110 kV die niet onder de bevoegdheid van de Gewesten vallen. Bepaalde projecten ter versterking van het 150 kV-net houden echter verband met het Brussels gewestelijk transmissienet. Deze projecten worden ter informatie opgenomen in het investeringsplan, dat door ELIA als gewestelijk transmissienetbeheerder (GTNB) jaarlijks ter goedkeuring wordt voorgelegd aan de Brusselse Regering.

Artikel 12 van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, gewijzigd door de artikelen 2 en 13 van de ordonnantie van 20 juli 2011 en artikel 9 van de ordonnantie van 8 mei 2014, bepaalt immers dat de GTNB een investeringsplan opstelt om de continuïteit en de betrouwbaarheid te verzekeren van de bevoorrading op het net, waarvan hij het beheer uitoefent. Dit plan heeft betrekking op een periode van tien jaar en wordt elk jaar aangepast voor de volgende tien jaren. Het voorstel van dat plan wordt aan BRUGEL bezorgd voor advies voordat het ter goedkeuring wordt voorgelegd aan de Brusselse Regering.

Overeenkomstig de bovenvermelde wet, bevat het federaal ontwikkelingsplan een gedetailleerde raming van de behoeften aan transmissiecapaciteit van elektriciteit, volgens bepaalde hypothesen, en voorziet het een investeringsprogramma dat de netbeheerder zich verbindt uit te voeren om aan deze behoeften te voldoen. Het ontwikkelingsplan dient ook rekening te houden met de behoefte

aan een adequate reservecapaciteit en met de projecten van gemeenschappelijk belang, aangewezen door de instellingen van de Europese Unie in het domein van de trans-Europese netten.

Het federaal ontwikkelingsplan is meer bepaald opgebouwd rond vier hoofdpijlers:

- de ontwikkeling van de koppelpunten;
- de aansluiting van centrale productie-eenheden;
- de integratie van de gedecentraliseerde producties;
- de versterking van het net om te voldoen aan de evolutie van het verbruik.

De projecten ter versterking van het transmissienet die op lokaal vlak een overwegende impact hebben, hebben betrekking op de integratie van gedecentraliseerde producties en op de evolutie van het elektriciteitsverbruik.

3.2 Ontwikkeling van het net van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Zoals vermeld in paragraaf 3.1 heeft het federaal plan betrekking op de spanningsniveaus 380/220/150/110 kV die niet onder de bevoegdheid van de gewesten vallen, maar bepaalde projecten ter versterking van het 150 kV-net houden verband met het Brussels gewestelijk transmissienet. Het gaat voornamelijk om projecten die worden gemotiveerd door de combinatie van verschillende behoeften, namelijk de lokale evolutie van het verbruik en de vervanging van verouderde uitrustingen.

Zoals vermeld in het advies van BRUGEL betreffende het investeringsplan voor de periode 2015-2025 van de Brusselse gewestelijke transmissienetbeheerder (BRUGEL - Advies-20141121-200), toont het onderzoek van de prognoses van de capaciteit voor het onthaal van de gedecentraliseerde productie-installaties aan dat er tegen 2020 geen enkel koppelpunt van het gewestelijk transmissienet als kritisch wordt en zal worden beschouwd. De GTNB heeft bijgevolg geen enkele investering gepland met als reden de versterking van de onthaalcapaciteit voor de gedecentraliseerde productie-installaties op het Brussels grondgebied in zijn investeringsplan voor de periode 2015-2025.

De projecten van het federaal ontwikkelingsplan die een impact hebben op het Brussels gewestelijk transmissienet worden hieronder besproken.

3.2.1 Ontwikkeling in het centrum van Brussel

ELIA heeft een studie op lange termijn van het stadscentrum van de hoofdstad uitgevoerd om de optimale ontwikkeling van deze zone te bepalen. De studie is gebaseerd op de verbruiksprognoses die de distributienetbeheerder SIBELGA heeft meegedeeld en op een geheel van vastgestelde noodzakelijke vervangingen.

Deze studie resulteert concreet in projecten voor de versterking van twee deelnetten van het net van ELIA:

➤ Versterking van het deelnet Buda-Schaarbeek

Dit project werd gepland om het stilaan verzadigde 36 kV-net te ontlasten door de post Schaarbeek met het centrum van Brussel te verbinden, meer bepaald de posten Voltaire, Keizer Karel en Scailquin.

Dit project bestond erin om een nieuwe 150/11 kV-transformator van 50 MVA te installeren in een nieuw te bouwen post van 150 kV op de locatie van Keizer Karel.

Zoals vermeld in het advies van BRUGEL betreffende het investeringsplan van de GTNB voor de periode 2015-2025 (BRUGEL - Advies-20141121-200), vermeldde dit laatste dat de indienststelling van de nieuwe post Keizer Karel was gepland voor 2015. Het federaal ontwikkelingsplan geeft echter aan dat de datum van indienststelling van de post nu wordt verwacht voor 2016.

De plaatsing van nieuwe 150 kV-kabels tussen de posten Schaarbeek en Keizer Karel en tussen die van Keizer Karel en Woluwe wordt echter behouden voor 2015.

➤ **Versterking van de transformatie naar 11kV te Pacheco**

Dit project heeft als doel de installatie van een nieuw koppelpunt in Pacheco, gevoed in 150 kV, dat een vermogen van 50MVA garandeert, om de andere koppelpunten die de Vijfhoek voeden, te ontlasten.

Deze versterking is een belangrijke infrastructuurontwikkeling die moet worden geïntegreerd in de vastgoedprojecten die zijn gepland rond de Pachecolaan.

Dit project, beschreven in het investeringsplan van ELIA voor zijn Brussels gewestelijk transmissienet, werd besproken in meerdere adviezen van BRUGEL, zoals onlangs in dat van 21 november 2014 (BRUGEL-Advies-20141121-200). Het federaal plan geeft geen bijkomende informatie en voorziet een indienststelling van de post tegen 2017 (het plan van de GTNB voorzag een indienststelling eind 2016-begin 2017).

We wijzen erop dat er bijzondere aandacht moeten worden besteed aan het HS- en MS-materiaal dat stilaan het einde van zijn levensduur heeft bereikt. Het is dus noodzakelijk om verder uitstel van de indienststelling van de post te vermijden.

3.2.2 Ontwikkeling in het westelijk gedeelte van Brussel

Een studie op lange termijn over het stadscentrum en over het westelijk gedeelte van Brussel werd uitgevoerd door ELIA.

Deze studie werd aangevat naar aanleiding van:

- de talrijke noodzakelijke vervangingen van de assets die werden vastgesteld door het vervangingsbeleid (vernieuwing van het park 150/36 kV-injectoren, einde levensduur van de 36kV-kabels van het type IPM¹,...)
- de behoeften aan versterking of de veroudering op lokaal niveau (probleem van overschrijding van het gegarandeerd vermogen van de posten Kobbegem en Eizeringen, renovatie van de posten 36 en 150 kV in Molenbeek, ...)

De ontwikkelingen beschreven in het ontwikkelingsplan van ELIA stemmen overeen met de projecten die worden gepresenteerd in het investeringsplan opgesteld voor de periode 2015-2025

¹ Isolatie in gedrenkt papier

door de GTNB en waarvoor BRUGEL al een advies heeft geformuleerd (BRUGEL - Advies-2014|121-200).

3.2.3 Vervanging van de verbinding Dhanis-Elsene

Dit project wordt momenteel uitgevoerd.

Het ontwikkelingsplan van ELIA voorziet de indienststelling van de kabel in 2015, terwijl het investeringsplan van ELIA voor zijn Brussels gewestelijk transmissienet deze vervanging nog programmeerde voor 2014.

3.2.4 Renovatie van de 150kV-post Elsene

De bouw van een nieuwe 150kV-post in Elsene ingevolge het incident dat zich in 2013 heeft voorgedaan in de huidige geblindeerde post wordt behouden voor 2017. Het federaal plan geeft dus geen bijkomende informatie ten opzichte van het Brussels regionaal investeringsplan voor de periode 2015-2025.

4 Milieueffectenrapport van het federaal ontwikkelingsplan

Zoals vermeld in de conclusie van haar advies betreffende het federaal ontwikkelingsplan van Elia en het milieueffectenrapport van dit plan voor de periode 2010-2020 (BRUGEL - ADVIES-20100620-116), beschikt BRUGEL niet over de nodige deskundigheid om de relevantie van de methodes of van de gemaakte keuzes te evalueren om de milieueffecten van het federaal ontwikkelingsplan van ELIA te beoordelen. Daarom bevat onderhavig advies geen analyse van het milieueffectenrapport voorgesteld door ELIA. Dit laatste zal dus worden geanalyseerd door het BIM.

5 Conclusies

Op basis van artikel 30bis van de elektriciteitsordonnantie heeft BRUGEL het ontwerp van federaal ontwikkelingsplan van ELIA bestudeerd. Deze studie heeft hoofdzakelijk betrekking op de elementen die een rechtstreekse impact hebben op het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het milieueffectenrapport van het federaal plan van ELIA werd in dit advies niet behandeld, omdat BRUGEL niet over de nodige deskundigheid beschikt om de relevantie van de methodes of van de gemaakte keuzes te evalueren om dit type effecten te beoordelen. Deze bevoegdheden en deskundigheid behoren meer tot het gebied van het BIM, dat een analyse zal maken van dit rapport.

Bovendien werd alle informatie die in het federaal ontwikkelingsplan wordt verstrekt en die betrekking heeft op het Brussels Gewest al beschreven in de investeringsplannen voor het gewestelijk transmissienet van ELIA voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. BRUGEL heeft trouwens al adviezen geformuleerd voor deze plannen, waarvan het laatste (plan voor de periode 2015-2025) de referentie BRUGEL-Advies-2014|121-200 heeft.

De investeringsprojecten van het federaal ontwikkelingsplan stemmen ook overeen met de investeringen die zijn geprogrammeerd in het regionaal plan voor de periode 2015-2025.

Een van de investeringen die de indienststelling van een nieuwe post Keizer Karel tot doel had, werd nogmaals met een jaar uitgesteld (van 2015 tot 2016). De oorzaken en de eventuele risico's van dit uitstel moeten worden geïntegreerd in de definitieve versie van het federaal plan, maar ook in het

gewestelijk investeringsplan voor de periode 2016-2026 dat ELIA aan de Brusselse Regering zal voorstellen in september 2015.

Bovendien had BRUGEL in haar advies betreffende het ontwerp van federaal ontwikkelingsplan van Elia en het milieueffectenrapport van dit plan voor de periode 2010-2020 (BRUGEL - ADVIES-20100620-116), benadrukt dat de beschrijving van de projecten die in het plan worden voorgesteld summier was en dat het plan aan duidelijkheid zou winnen indien het was geïllustreerd met tabellen en grafische figuren die de verschillende elementen van de projecten weergeven. In zijn ontwerp van ontwikkelingsplan voor de periode 2015-2025 heeft ELIA rekening gehouden met deze opmerkingen, met name via een duidelijker geïllustreerde inventaris van de uit te voeren investeringen.

Het ontwerp van plan bevat echter nog steeds geen details over de voortgangsstaat van de projecten, de uitvoeringstermijnen, de eventuele vertragingen en de problemen die werden ondervonden.

Tot slot zou het wenselijk zijn om een gemeenschappelijke nomenclatuur op te stellen van de status van de investeringsprojecten. De nomenclatuur van de status van de projecten verschilt immers van die in het regionaal investeringsplan.

* *

*